

PODSUMOWANIE BADAŃ ANKIETOWYCH DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH W GLIWICACH

„RYNEK PRACY DLA EDUKACJI – POTRZEBY I OCZEKIWANIA”

Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery (OTK) 2017, organizował piątą już edycję Dni Otwartych Poradnictwa Zawodowego. Tegoroczne hasło OTK 2017 „Ja na rynku pracy: moje talenty i moje kompetencje” stało się inspiracją do zebrania informacji na temat potrzeb i oczekiwań sektora edukacji na tematy związane z rynkiem pracy i promocją usług rynku pracy, w tym poradnictwa zawodowego dla osób będących uczniami szkół ponadgimnazjalnych.

Badanie ankietowe dla uczniów lokalnych szkół miało na celu zebranie informacji na temat wiedzy uczniów z zakresu poradnictwa zawodowego i sytuacji na rynku pracy. Ważnym aspektem badania było również rozeznanie tematu zapotrzebowania dotyczącego ewentualnej współpracy na linii szkoła – PUP Gliwice oraz nabycie wiedzy z zakresu planów zawodowych przyszłych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych. Dzięki zebraniu tak szerokich informacji, będzie możliwe bardziej trafne dopasowywanie działań oferowanych przez PUP Gliwice dla potrzeb osób młodych wkraczających na rynek pracy.

Terenem powyższego badania było miasto Gliwice. Miasto Gliwice jest siedzibą objętej badaniami instytucji, jaką jest Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach. Badanie zostało przeprowadzone na przełomie miesiąca września i października 2017 r. Do badania zaproszono uczniów lokalnych szkół ponadgimnazjalnych, wchodzących w skład zespołów szkół oraz placówek samodzielnych, kształcących na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej (klasy III i IV – kończące edukację na tym poziomie).

Dane liczbowe dotyczące ankietowanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych na terenie miasta Gliwice

Ilość udostępnionych ankiet:	550
Łączna ilość uzyskanych ankiet:	442
Liczba ankiet poprawnie wypełnionych:	330
Liczba ankiet objętych analizą:	330

Do badania ankietowego przeprowadzonego przez Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach, przystąpiły następujące placówki edukacyjne w mieście Gliwice:

- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 4 w Gliwicach,
- Górnośląskie Centrum Edukacyjne w Gliwicach,
- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 5 w Gliwicach,
- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Gliwicach,
- Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących w Gliwicach,
- I Liceum Ogólnokształcące w Gliwicach,
- IV Liceum Ogólnokształcące w Gliwicach.

Analiza danych osobowych zawartych w kwestionariuszu ankiety dla uczniów szkół

Tabela 1 wskazuje dane statystyczne dotyczące grupy osób badanych, w tym przypadku uczniów szkół ponadgimnazjalnych w mieście Gliwice. Interesującymi danymi w przypadku tej grupy badawczej jest płeć oraz typ szkoły.

Tabela 1. Badanie uczniów szkół ponadgimnazjalnych w mieście Gliwice

Badanie uczniów szkół ponadgimnazjalnych w mieście Gliwice		Ilość osób	Liczba osób w %
Ogólna liczba osób badanych		330	100 %
Typ szkoły	liceum	144	44 %
	technikum	186	56 %
Płeć	kobieta	169	51 %
	mężczyzna	161	49 %

Źródło: badania własne PUP Gliwice

Łącznie w badaniu ankietowym dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych w mieście Gliwice udział wzięło 442 uczniów, z czego jedynie 330 wypełniło ankietę w sposób poprawny (zakładając, że w analizie ankiet badawczych brano pod uwagę jedynie ankietę wypełnioną w całości – czyli uczniowie odpowiedzieli na wszystkie zadane w kwestionariuszu ankiety pytania).

Spośród wszystkich poprawnie zankietyzowanych respondentów badania, 51% badanych stanowiły kobiety, co przekłada się na liczbę 169 osób badanych. Mężczyźni stanowili 49% badanych (161 osób spośród 330 osób badanych).

Jednym z kryteriów badania było określenie typu szkoły, w której przeprowadzono ankietyzację. Najwięcej ankiet badawczych zgromadzono w szkołach technicznych, co stanowi 56% respondentów badania (186 osób badanych), natomiast w liceach – 44% (144 osoby dane).

W szkołach technicznych większy odsetek osób badanych stanowili mężczyźni, natomiast w liceum – kobiety.

Analiza pytań zawartych w kwestionariuszu ankiety dla uczniów szkół

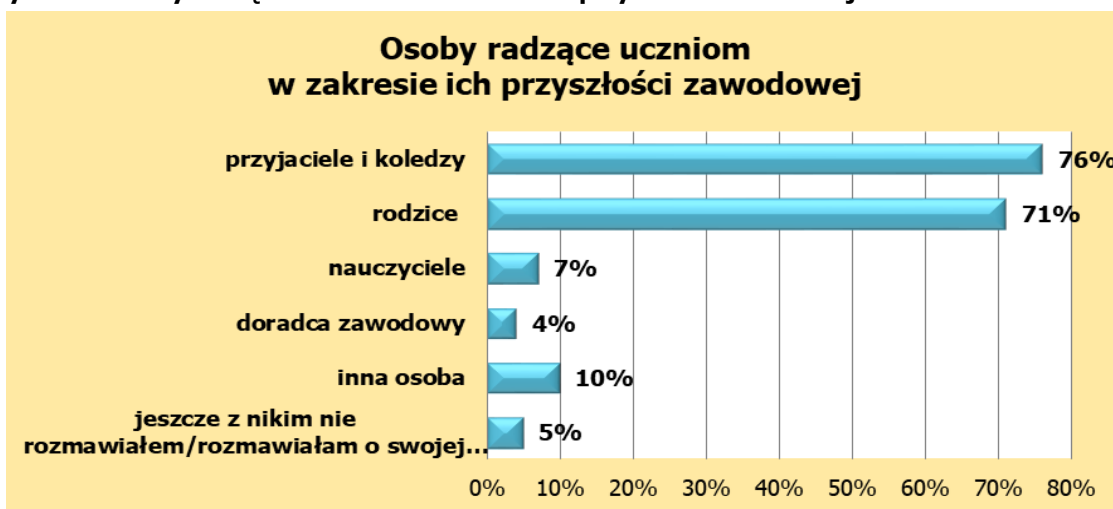
Pytanie 1. Z kim najczęściej rozmawiasz o swojej przyszłości zawodowej?

Tabela 2. Osoby radzące uczniom w zakresie ich przyszłości zawodowej

Osoby radzące uczniom w zakresie ich przyszłości zawodowej	Ilość osób	Liczba osób w %
Ogólna liczba osób badanych	330	100 %
przyjaciele i koledzy	252	76 %
rodzice	236	71 %
nauczyciele	22	7 %
doradca zawodowy	13	4 %
inna osoba	32	10 %
jeszcze z nikim nie rozmawiałem/rozmawiałam o swojej przyszłości zawodowej	15	5 %

Źródło: badania własne PUP Gliwice

Wykres 1. Osoby radzące uczniom w zakresie ich przyszłości zawodowej

Źródło: badania własne PUP Gliwice

Młodzież szkolna biorąca udział w badaniu, w głównej mierze korzysta ze wsparcia i doradztwa przyjaciół i kolegów w zakresie ich przyszłości zawodowej. Taką odpowiedź zgodnie z Tabelą 2 deklaruje 76% respondentów, co stanowi 252 osoby badane. Nieco mniej, bo 71% badanych (236 osoby spośród 330 badanych) wskazuje, że to rodzice są osobami radzącymi im w zakresie ich przyszłości zawodowej.

Niewielki odsetek osób, bo stanowiący 7% spośród wszystkich osób danych (co stanowi 22 osoby spośród ogółu 330 badanych) podaje, że osobą wspierającą ich decyzje w wyborze kariery zawodowej są nauczyciele. Doradcy zawodowi stanowią wsparcie dla jedynie 4% badanych (13 osób badanych).

Badani uczniowie szkół ponadgimnazjalnych w mieście Gliwice wskazują również inne osoby radzące im w zakresie ich przyszłości zawodowej – stanowią oni 10% spośród wszystkich osób badanych (32 osoby). Dla młodych ludzi są to najczęściej:

- dziewczyna/ chłopak/ partner;
- rodzeństwo;
- rodzina (ciocia, kuzynka);
- pracodawca;
- menadżer/ trener;
- proboszcz.

Jak widać z powyższych danych, uczniowie w wyborze swojej przyszłości zawodowej kierują się głównie wsparciem i doradztwem osób bliskich oraz rówieśników. Jedynie 5% badanych deklaruje, że jeszcze z nikim nie rozmawiało o swojej przyszłości zawodowej (15 osób spośród ogółu badanych).

Pytanie 2. Czy wiesz jakie zadania należą do obowiązków doradcy zawodowego?

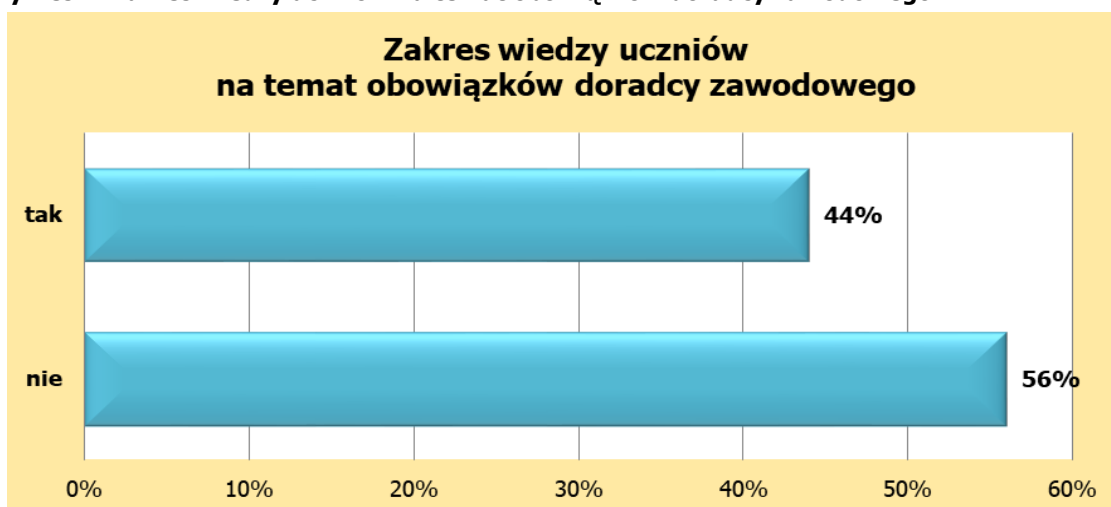
Tabela 3. Zakres wiedzy uczniów na temat obowiązków doradcy zawodowego

Zakres wiedzy uczniów na temat obowiązków doradcy zawodowego	Ilość osób	Liczba osób w %
Ogólna liczba osób badanych	330	100 %
tak	146	44 %
nie	184	56 %

Źródło: badania własne PUP Gliwice

W przeprowadzonym badaniu ankietowym, postawiono młodzieży szkół ponadgimnazjalnych pytanie dotyczące posiadanej przez nich wiedzy i informacji na temat zadań należących do obowiązków doradcy zawodowego. Tabela 3 obrazuje te wyniki.

Wykres 2. Zakres wiedzy uczniów na temat obowiązków doradcy zawodowego

Źródło: badania własne PUP Gliwice

Powyższa Tabela 3 i Wykres 2 wskazują, że ponad połowa badanych uczniów nie posiada wiedzy na temat zakresu zadań realizowanych przez doradcę zawodowego (56% badanych, co stanowi 184 osoby badane). Mniejsza połowa badanych – 44% spośród 330 osób badanych – deklaruje posiadanie wiedzy i informacji na temat obowiązków doradcy zawodowego.

W pytaniu ankietowym, badana młodzież miała okazję wskazać, jakie zadania należą do obowiązków doradcy zawodowego. Pomoc w wyborze zawodu, jako jedno z podstawowych zadań doradcy zawodowego, wskazało 49% badanych respondentów (spośród osób wykazujących się znajomością zadań należących do doradcy zawodowego). Poniżej 20% badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych wskazało, że zadaniem doradcy zawodowego jest między innymi:

- rozpoznanie predyspozycji zawodowych;
- udzielanie pomocy w wyborze szkoły/ studiów;
- doradztwo w zakresie przyszłości zawodowej;
- określanie ścieżki kariery;
- pomoc w znalezieniu pracy;
- pomoc w wyznaczaniu celów, które należy osiągnąć, by zdobyć wymarzony zawód.

Poza wskazanymi powyżej zadaniami doradcy zawodowego, zaledwie 1% osób ankietowanych (co stanowi 1 osobę badaną) wskazało dodatkowo, że do zadań doradcy zawodowego należy na przykład:

- pomoc w przygotowaniu CV;
- przygotowanie do rozmowy o pracę;
- ukazanie perspektyw zawodowych;
- przybliżenie mocnych stron;
- inspirowanie lub uświadamianie o możliwości zatrudnienia;
- pomoc w podejmowaniu decyzji zawodowych.

Pytanie 3.

Czy widzisz potrzebę korzystania z pomocy doradcy zawodowego z Powiatowego Urzędu Pracy w Gliwicach w planowaniu rozwoju zawodowego?

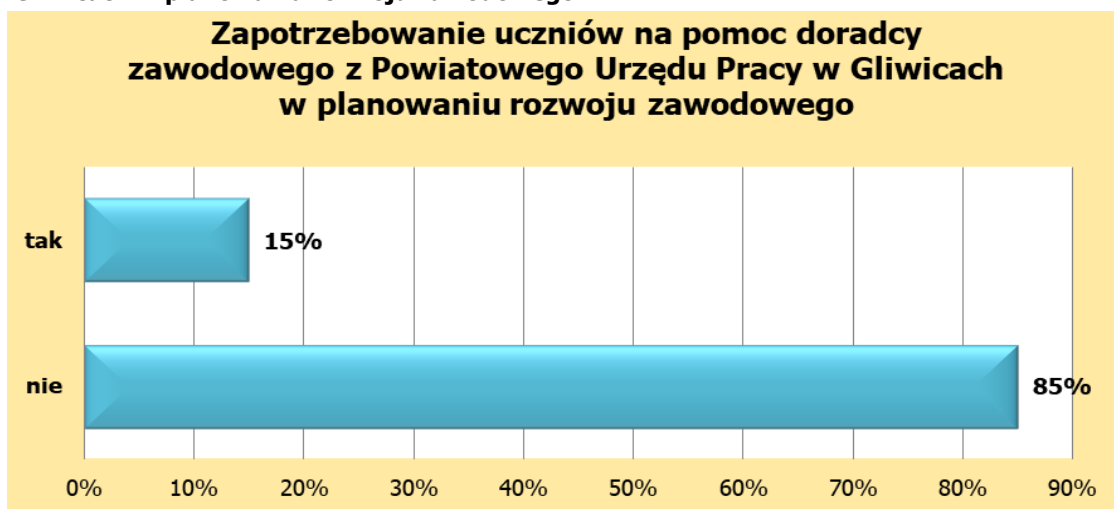
Tabela 4. Zapotrzebowanie uczniów na pomoc doradcy zawodowego z Powiatowego Urzędu Pracy w Gliwicach w planowaniu rozwoju zawodowego

Zapotrzebowanie uczniów na pomoc doradcy zawodowego z Powiatowego Urzędu Pracy w Gliwicach w planowaniu rozwoju zawodowego	Ilość osób	Liczba osób w %
Ogólna liczba osób badanych	330	100 %
tak	50	15 %
nie	280	85 %

Źródło: badania własne PUP Gliwice

W Tabeli 4 zauważyć można wyniki badania ankietowego dotyczące zapotrzebowania uczniów na pomoc doradcy zawodowego w planowaniu rozwoju zawodowego. Pomoc ta dotyczy wsparcia ze strony Powiatowego Urzędu Pracy w Gliwicach. Jak widać z powyższych danych, jedynie 15% badanych widzi taką potrzebę, co stanowi 50 osób badanych. Ponad 85% uczniów (280 osób spośród ogółu 330 osób badanych) nie wskazuje potrzeby skorzystania ze wsparcia doradcy zawodowego Powiatowego Urzędu Pracy w Gliwicach w tematach związanych z projektowaniem swojej przyszłości zawodowej i edukacyjnej.

Wykres 3. Zapotrzebowanie uczniów na pomoc doradcy zawodowego z Powiatowego Urzędu Pracy w Gliwicach w planowaniu rozwoju zawodowego

Źródło: badania własne PUP Gliwice

Osoby deklarujące zapotrzebowanie na wsparcie doradcy zawodowego Powiatowego Urzędu Pracy w Gliwicach, mogły określić zakres tematyczny najbardziej interesujących zagadnień. Najbardziej interesujący temat dotyczy udzielenia młodzieży wsparcia w zakresie wyboru studiów lub dalszej edukacji – zainteresowanie tą tematyką deklaruje 30% badanych (15 osób spośród 50 wskazujących zapotrzebowanie na wsparcie doradcy zawodowego Powiatowego Urzędu Pracy w Gliwicach). Nieco mniej badanych wskazuje chęć poruszania tematu wyboru zawodów (14% badanych). Uzyskanie wiedzy i informacji na temat rynku pracy (12% badanych) oraz wsparcie w szukaniu zatrudnienia (10% badanych) są kolejnymi istotnymi tematami dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, które chcieliby poruszyć z doradcą zawodowym.

Poza wskazanymi powyżej tematami, młodzież deklaruje również chęć uzyskania wsparcia w zakresie:

- naprowadzenie na odpowiedni kierunek zawodowy;
- pomoc w wyborze kierunku zawodowego i ścieżki zawodowego;

- ocena predyspozycji zawodowych;
- wskazanie zapotrzebowania na zatrudnienie w danym zawodzie.

Pytanie 4. Czym jest według Ciebie rynek pracy?

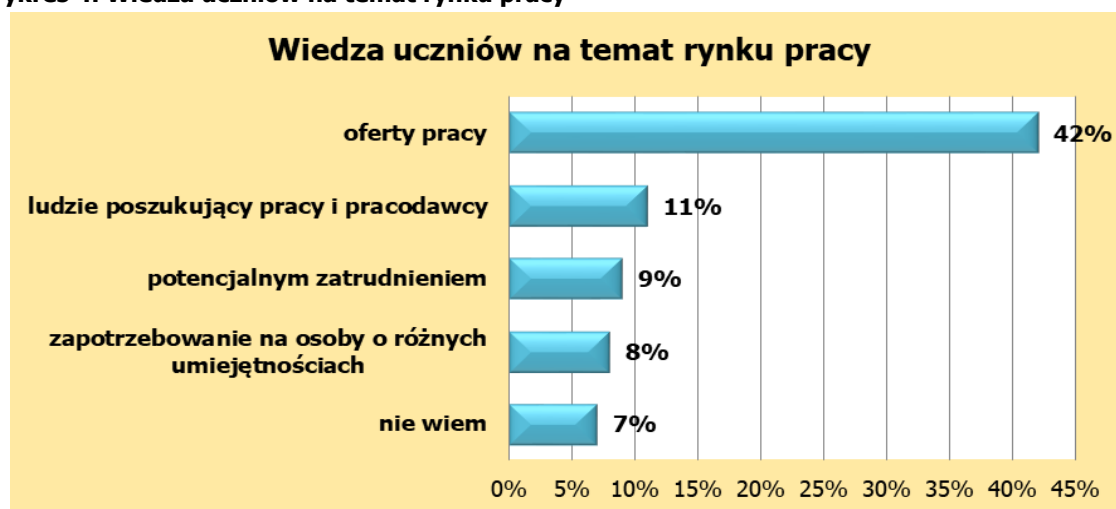
Jednym z zadań badania ankietowego było zebranie informacji na temat wiedzy o rynku pracy, którą prezentują uczniowie szkół ponadgimnazjalnych w mieście Gliwice. Tabela 5 i Wykres 4 obrazują te wyniki, uwzględniające najczęściej podawane odpowiedzi uczniów w kwestionariusz ankiety.

Tabela 5. Wiedza uczniów na temat rynku pracy

Wiedza uczniów na temat rynku pracy	Ilość osób	Liczba osób w %
Ogólna liczba osób badanych	330	100 %
oferty pracy	140	42 %
ludzie poszukujący pracy i pracodawcy	38	11 %
potencjalnym zatrudnieniem	31	9 %
zapotrzebowanie na osoby o różnych umiejętnościach	28	8 %
nie wiem	26	7 %

Źródło: badania własne PUP Gliwice

Wykres 4. Wiedza uczniów na temat rynku pracy

Źródło: badania własne PUP Gliwice

Dla większości uczniów, rynek pracy kojarzy się bezpośrednio z ofertami pracy. Taką odpowiedź w kwestionariuszu ankiety wskazało aż 42% z osób badanych (140 osób spośród 330 respondentów). Odpowiedź ta stanowi najwyższy wynik spośród wszystkich wskazanych. Dla 11% badanych (38 osób) rynek pracy to nabywcy i sprzedawcy pracy, czyli ludzie poszukujący pracy oraz pracodawcy. Nieco mniej osób, 31 respondentów stanowiących 9% ogółu badanych osób, uważa że, rynek pracy z definicji jest miejscem, gdzie można znaleźć pracę (potencjalnym zatrudnieniem) lub zapotrzebowaniem na osoby o różnych umiejętnościach (tak uważa 8% badanych).

Warto zwrócić uwagę, że 7% uczniów (26 osób badanych) deklaruje brak posiadania jakiegokolwiek wiedzy na temat rynku pracy.

Poza wskazanymi powyżej informacjami na temat rynku pracy, które stanowią najwyższy odsetek udzielonych odpowiedzi, badana młodzież wskazuje również inne (stanowiące mniej niż 5% udzielonych odpowiedzi). Informacje

przekazane przez badaną młodzież są charakterystyką definicji rynku pracy i dotycząc zagadnień, takich jak:

- firmy poszukujące zatrudnienia;
- wszystkie legalne zawody;
- praca spełniająca potrzeby ludzi;
- zapotrzebowanie na osoby o różnych umiejętnościach;
- rynek pracy jako strefa napędzająca gospodarkę;
- proces kupna i sprzedaży pracy;
- konkurencja;
- kapitalizm;
- rozwój;
- źródło dochodu;
- miejsce nabywania doświadczenia;
- agencje pracy pomagające w zdobyciu kwalifikacji i pracy;
- kopalnia miejsc pracy i wydobywanie zarobków;
- rozwijanie horyzontów.

Pytanie 5. Według Ciebie, w jakich zawodach najłatwiej znaleźć pracę?

Tabela 6. Zawody w jakich najłatwiej znaleźć pracę według uczniów

Zawody w jakich najłatwiej znaleźć pracę według uczniów	Ilość osób	Liczba osób w %
Ogólna liczba osób badanych	330	100 %
sprzedawca/kasjer	92	28 %
informatyk	67	20 %
produkcja/magazyny	43	13 %
kelner/ka	36	11 %
pracownik budowlany	35	10 %
lekarz	33	10 %
gastronomia	29	9 %
pracownik fizyczny	24	7 %
sprzątaczką	22	7 %
mechanik	20	6 %
elektryk	20	6 %
zawody techniczne/rzemieślnicze	16	5 %
fryzjer	14	4 %
kolporter ulotek	12	3 %

Źródło: badania własne PUP Gliwice

Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych w mieście Gliwice, w przeprowadzonym badaniu ankietowym, mieli okazję wskazać w jakich według nich zawodach najłatwiej jest znaleźć zatrudnienie na dzisiejszym rynku pracy. Wyniki najczęściej podawanych przez uczniów odpowiedzi wskazano w Tabeli 6 oraz zobrazowano na Wykresie 5.

Wykres 5. Zawody w jakich najłatwiej znaleźć pracę według uczniów

Źródło: badania własne PUP Gliwice

Według uczniów, najłatwiej jest znaleźć pracę w zawodzie sprzedawcy i kasjera. Uważa tak 23% badanych (92 osoby spośród 330 badanych). Kolejnym zawodem wskazywanym najczęściej w kwestionariuszu ankiety jest informatyk (odpowiedź została podana przez 20% badanych).

Poniżej 15% badanych wskazało zawody: pracownik produkcji i pracownik magazynowy (13% badanych), kelner/ka (11% badanych), lekarz i pracownik budowlany (10% wskazań badanych), gastronomia (9% badanych), sprzątaczką i pracownik fizyczny (7% ogółu ankietowanych uczniów), elektryk i mechanik (6% badanych), zawody techniczne i rzemieślnicze (5% wskazań badanych), fryzjer (4% ankietowanych), kolporter ulotek (3% respondentów).

Poza wskazanymi powyżej przez uczniów zawodami, osoby ankietowane wskazały dodatkowo, że najłatwiej jest znaleźć zatrudnienie w zawodach:

- pracownik fast food;
- kierowca;
- nauczyciel;
- hostessa;
- pracownik biurowy;
- prawnik;
- ekonomista;
- kucharz;
- logistyk;
- programista;
- spawacz;
- branża beauty (kosmetyczka);
- dostawca/ kurier;
- handlowiec;
- pielęgniarz;
- policjant;
- inżynier.

Pytanie 6. Według Ciebie, jakie umiejętności i predyspozycje zawodowe są dziś przydatne na rynku pracy?

Pytanie ankietowe numer 6 miało na celu zebranie informacji i rozpoznanie wiedzy uczniów na temat umiejętności i predyspozycji zawodowych istotnych na obecnym rynku pracy. Zarówno Tabela 7, jaki Wykres 6, obrazują wybrane, najczęściej pojawiające się w kwestionariuszu ankiety, propozycje uczniów szkół ponadgimnazjalnych w mieście Gliwice dotyczące czynników wpływających na zatrudnienie kandydata.

Tabela 7. Umiejętności i predyspozycje przydatne na rynku pracy według uczniów

Umiejętności i predyspozycje przydatne na rynku pracy według uczniów	Ilość osób	Liczba osób w %
Ogólna liczba osób badanych	330	100 %
języki obce	109	28 %
współpraca / praca w zespole	56	20 %
komunikatywność	36	13 %
doświadczenie / praktyka zawodowa	33	11 %
kreatywność	31	10 %
punktualność	31	10 %
obsługa komputera	26	9 %
odpowiednie wykształcenie	24	7 %
kursy i szkolenia	16	7 %
nie wiem	14	6 %

Źródło: badania własne PUP Gliwice

Wykres 6. Umiejętności i predyspozycje przydatne na rynku pracy według uczniów

Źródło: badania własne PUP Gliwice

Badani uczniowie wskazali, że najistotniejszą umiejętnością zawodową, przydatną do znalezienia zatrudnienia jest znajomość języków obcych. Odpowiedź taką wskazało 28% badanych (co stanowi 109 osób spośród 330 ogółu badanych). Niektóre z analizowanych ankiet zawierały konkretne wskazania dotyczące znajomości języka obcego. Mianowicie, najczęściej wskazywanym językiem obcym przez osoby badane był język angielski.

Badania uczniowie wskazali również inne przydatne umiejętności i predyspozycje na dzisiejszym rynku pracy. Ponad 20% badanych (56 osób na 330 badanych) sugeruje, że ważną umiejętnością na dzisiejszym rynku pracy jest umiejętność współpracy i umiejętność pracy zespołowej. Blisko tematu współpracy zespołowej, badana młodzież

uplasowała umiejętność komunikowania się interpersonalnego (13% badanych). Dla 11% spośród badanych respondentów, ważne w podejmowaniu zatrudnienia jest doświadczenie i posiadana praktyka zawodowa. Nieco mniej osób, ponieważ 7% spośród wszystkich ankietowanych, uważa że ważnym elementem wpływającym na podejmowanie pracy jest odpowiednie wykształcenie oraz kursy doszkalające (w tym umożliwiające przekwalifikowanie). Kompetencja cywilizacyjna, jaką jest niewątpliwie obsługa komputera wraz z obsługą specjalistycznych programów, jest istotną umiejętnością zawodową dla 9% badanych (odpowiedzi takiej udzieliło 26 osób spośród 330 badanych). Predyspozycje takie jak kreatywność czy punktualność wskazało 10% ankietowanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Inne predyspozycje i umiejętności zawodowe wskazane przez uczniów w badaniu ankietowym, to między innymi:

- elastyczność;
- otwartość;
- dyspozycyjność;
- pewność siebie;
- uprawnienia do prowadzenia samochodów;
- pracowitość;
- zaangażowanie;
- szybkość uczenia się i przyswajania nowej wiedzy;
- spryt;
- zaradność;
- odporność na stres;
- inteligencja;
- logiczne myślenie;
- rzetelność.

Warto zwrócić uwagę, że blisko 6% badanych uczniów zadeklarowało w badaniu ankietowym, że nie posiada wiedzy na temat przydatnych umiejętności i predyspozycji zawodowych na dzisiejszym rynku pracy. Związane to może być z brakiem zainteresowania samym rynkiem pracy.

Pytanie 7. Według Twojej oceny, na jakim poziomie edukacyjnym powinny zostać wprowadzone pierwsze zajęcia z zakresu poradnictwa zawodowego?

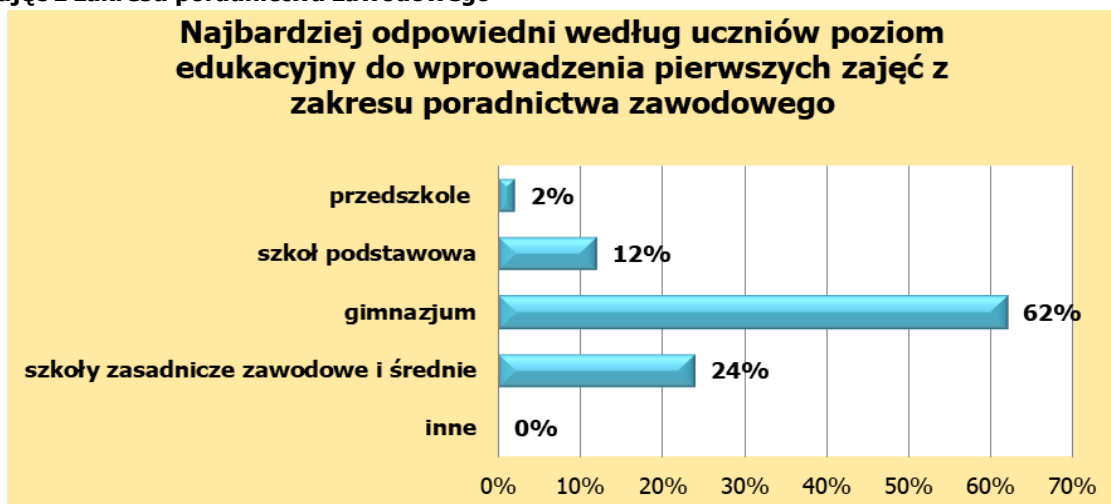
Celem przeprowadzonej ankiety wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych, było między innymi zebranie informacji na temat odpowiedniego poziomu edukacyjnego do wprowadzenia pierwszych zajęć z zakresu poradnictwa zawodowego. Tabela 8 i Wykres 7 obrazują zebrane dane wśród badanych uczniów.

Tabela 8. Najbardziej odpowiedni według uczniów poziom edukacyjny do wprowadzenia pierwszych zajęć z zakresu poradnictwa zawodowego

Najbardziej odpowiedni według uczniów poziom edukacyjny do wprowadzenia pierwszych zajęć z zakresu poradnictwa zawodowego	Ilość osób	Liczba osób w %
Ogólna liczba osób badanych	330	100 %
przedszkole	7	2 %
szkoła podstawowa	38	12 %
gimnazjum	205	62 %
szkoły zasadnicze zawodowe i średnie	80	24 %
inne	0	0 %

Źródło: badania własne PUP Gliwice

Wykres 7. Najbardziej odpowiedni według uczniów poziom edukacyjny do wprowadzenia pierwszych zajęć z zakresu poradnictwa zawodowego

Źródło: badania własne PUP Gliwice

Według badanych uczniów najbardziej odpowiednim poziomem edukacyjnym do wprowadzenia zajęć z zakresu poradnictwa zawodowego w szkołach jest poziom szkoły gimnazjalnej (wiek uczniów 13 – 15 lat). Taką odpowiedź wskazało 62% spośród badanych uczniów (205 osób badanych).

Jak obrazuje Wykres 7, poziom szkoły ponadgimnazjalnej – zasadniczej zawodowej i średniej – jest odpowiednim czasem na realizację zadań z poradnictwa zawodowego jedynie dla 24% spośród osób badanych, natomiast poziom szkoły podstawowej – dla 12 % badanych uczniów jest odpowiednim do wprowadzenia pierwszych zajęć z zakresu poradnictwa zawodowego.

Biorąc pod uwagę powyższe dane można przypuszczać, że najbardziej odpowiednim poziomem edukacyjnym do wprowadzenia pierwszych zajęć z zakresu poradnictwa zawodowego, jest szkoła gimnazjalna. Biorąc pod uwagę obecną zmianę systemu kształcenia w Polsce (w roku szkolnym 2017/2018) powodującą wygaszanie szkół gimnazjalnych i powrót do systemu 8-letniej szkoły podstawowej, przypuszczać można, że ostatnie klasy szkoły podstawowej (klasa 7 i 8), również mogłyby okazać się odpowiednim czasem na realizację zajęć z zakresu poradnictwa zawodowego. Oznaczać to może, że młodzież stojąca przed pierwszym wyborem edukacyjno-zawodowym dotyczącym wyboru przyszłej szkoły średniej lub zasadniczej zawodowej (noszącej obecnie nazwę szkoły branżowej), której kontynuacją może być dalsza edukacja lub podjęcie pracy zawodowej, potrzebuje wsparcia doradcy zawodowego bądź co najmniej wsparcia w zakresie wskazania możliwości tych wyborów i podejmowania decyzji właśnie na wspomnianym etapie kształcenia szkoły gimnazjalnej lub podstawowej (w ostatnich klasach).

Pytanie 8. Co jest Ci potrzebne, aby decyzje dotyczące dalszej edukacji nie były przypadkowe?

Podejmowanie decyzji dotyczących dalszej edukacji jest procesem wymagającym bardzo często odpowiedniego przygotowania i zaangażowania ze strony osoby stojącej przed dalszym wyborem edukacyjnym. W przeprowadzonym badaniu ankietowym wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych w mieście Gliwice, badani mieli okazję wskazać według nich, najistotniejszy zakres informacji niezbędnym do podejmowania dalszych decyzji dotyczących kolejnych etapów edukacji.

Zarówno Tabela 9, jak i Wykres 8, obrazują dane w tej kwestii.

Tabela 9. Zakres informacji potrzebny uczniowi do podjęcie decyzji dotyczącej dalszej edukacji

Zakres informacji potrzebny uczniowi do podjęcie decyzji dotyczącej dalszej edukacji	Ilość osób	Liczba osób w %
Ogólna liczba osób badanych	330	100 %
wiedza na temat zawody przyszłości i możliwość rozwoju w ich zakresie	256	78 %
nabycie umiejętności poprawnego przygotowania CV i listu motywacyjnego	128	39 %
przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej	149	45 %
odbycie warsztatów z zakresu umiejętności poszukiwania pracy	88	27 %
informacje o możliwości dalszego kształcenia i odbywania kursów/ szkoleń	233	71 %
informacje o ofertach pracy	162	49 %
inne	13	4 %

Źródło: badania własne PUP Gliwice

Zdecydowanie najwięcej respondentów wskazało w kwestionariuszu ankiety, że wiedza na temat zawodów przyszłości i możliwości rozwoju w ich zakresie, jest im najbardziej niezbędna do podejmowania przez nich decyzji dotyczących dalszego kształcenia. Uważa tak aż 78% spośród badanych uczniów (co stanowi 256 osób spośród 330 respondentów).

Wykres 8. Zakres informacji potrzebny uczniowi do podjęcie decyzji dotyczącej dalszej edukacji

Źródło: badania własne PUP Gliwice

Dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych z miasta Gliwice, informacja o możliwości dalszego kształcenia i odbywania kursów czy szkoleń, jest istotna dla podejmowanie przez nich wyborów edukacyjnych – uważa tak 71% badanych uczniów. Poniżej 50% badanych wskazało, że istotne dla podjęcia decyzji o dalszym kształceniu będzie dla nich: nabycie umiejętności poprawnego przygotowania dokumentów aplikacyjnych (39% badanych), przygotowanie do rozmowy z pracodawcą (45% respondentów) czy odbycie warsztatów z zakresu umiejętności poszukiwania pracy (27% badanych uczniów). Informacje o ofertach pracy, pozwalające również na rozeznanie rynku pracy, istotne są dla 49% badanych uczniów.

Blisko 4% uczniów (co stanowi 13 osób badanych) wskazało na inne informacje mogące pomóc im w podjęciu decyzji dotyczącej dalszej edukacji. Interesujące zagadnienia dotyczą:

- poznania siebie i swoich zainteresowań;
- poznanie własnych predyspozycji i zdolności zawodowych;
- poznanie aspektu ekonomicznego danej pracy;

- wyrażenia opinii dotyczącej zasobów i talentów ucznia;
- wskazanie możliwości rozwoju pomysłów uczniów (organizacja warsztatów w tym zakresie);
- poznanie zawodów w ich praktycznym ujęciu.

Pytanie 9. W jakim kierunku chciałbyś/ chciałybyś rozwijać się zawodowo po zakończonej edukacji na obecnym poziomie?

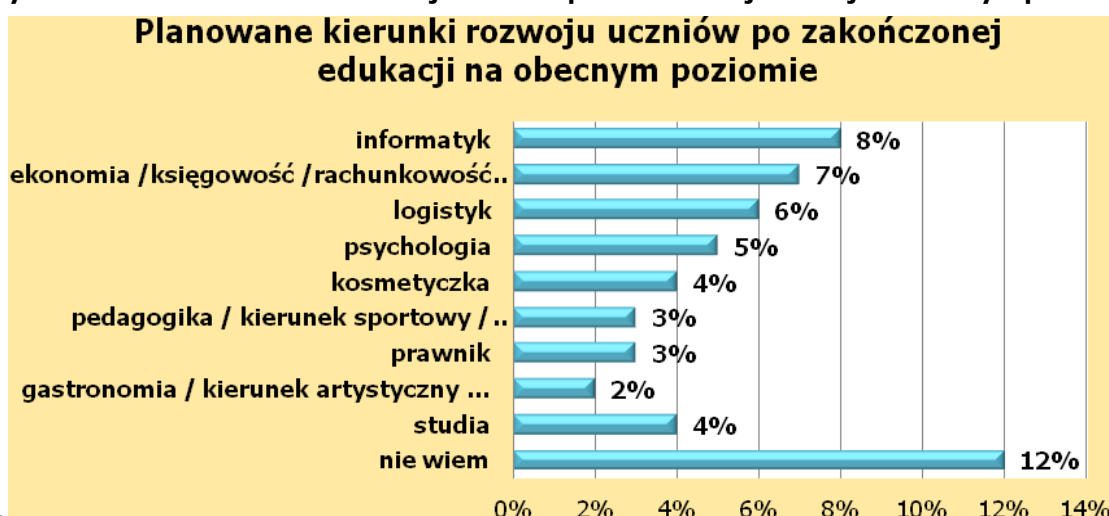
Przeprowadzone badanie ankietowe pozwoliło zebrać Powiatowemu Urzędowi Pracy w Gliwicach informacje na temat planów rozwojowych uczniów lokalnych szkół ponadgimnazjalnych. Poniższa Tabela 10 i Wykres 9 wskazują zawody bądź branże najbardziej interesujące młodych ludzi, w których chcieliby się rozwijać po zakończonej edukacji w szkole ponadgimnazjalnej.

Tabela 10. Planowane kierunki rozwoju uczniów po zakończonej edukacji na obecnym poziomie

Planowane kierunki rozwoju uczniów po zakończonej edukacji na obecnym poziomie	Ilość osób	Liczba osób w %
Ogólna liczba osób badanych	330	100 %
informatyk	26	8 %
ekonomia / księgowość / rachunkowość / finanse / bankowość	25	7 %
logistyk	18	6 %
psychologia	16	5 %
kosmetyczka	15	4 %
pedagogika / kierunek sportowy / filologia	11	3 %
prawnik	10	3 %
gastronomia / kierunek artystyczny / medycyna / dietetyk / mechatronik	9	2 %
studia	13	4 %
nie wiem	41	12 %

Źródło: badania własne PUP Gliwice

Wykres 9. Planowane kierunki rozwoju uczniów po zakończonej edukacji na obecnym poziomie

Źródło: badania własne PUP Gliwice

Najwięcej spośród badanych uczniów wskazało, że interesującym ich zawodem po zakończonej edukacji jest zawód informatyka (wskazania takiego udzieliło 8% badanych). Pozostałe najbardziej interesujące kierunki rozwoju zawodowego uczniów dotyczą zawodów związanych z ekonomią i finansami (7% badanych), logistyką (6% badanych), psychologią (5% wskazań uczniów w kwestionariuszu ankiety), kosmetyką (4% respondentów). Pedagogika wraz z kierunkami sportowymi, filologią oraz prawem są interesujące dla 3% badanych. Gastronomia, kierunki artystyczne, medycyna, mechatronika czy dietetyka interesuje 2% spośród ogółu osób badanych.

Jak obrazuje Wykres 9, blisko 4% spośród badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych rozważa dalszą edukację na studiach wyższych. Spory odsetek osób badanych – 12% (41 osób) – wskazało, że nie jest jeszcze zdecydowana, jaki kierunek edukacyjny lub zawodowy zamierza podejmować po zakończonej edukacji na obecnym poziomie.

Poza wskazanymi powyżej zawodami, osoby ankietowane wskazały dodatkowo, że interesuje ich rozwój w zawodach:

- inżynier / robotyka / elektryk/ elektronik / mechanik;
- fizjoterapeuta;
- tłumacz języków obcych;
- lekarz / lekarz medycyny estetycznej / farmaceuta;
- biolog;
- marketing i zarządzanie;
- przedsiębiorca (założenie własnej działalności gospodarczej);
- fryzjer / wizażystka;
- trener personalny;
- pracownik administracji publicznej;
- seksuologia;
- kryminologia;
- grafik komputerowy;
- weterynarz.

Opracowanie ankiet: Monika Bohr (doradca zawodowy, PUP Gliwice); Julia Szytk (doradca zawodowy, PUP Gliwice)

Analiza ankiet: Julia Szytk (doradca zawodowy, PUP Gliwice)